

Tillväxt-reflex – Olja, BNP och sjöfart hänger ihop

Energien är grundbulten och tyvärr är sanningen att det är de fossila som drivit världen, i synnerhet sjöfarten. Förnybart är bra, men önsketänkande är ingen klok strategi.

Det finns en förhärskande berättelse om att det är relativt okomplicerat att ersätta fossila bränslen med förnybara och att vi bara skulle tvingas till marginella uppoffringar.

Talet om det ”nya Norrland” och en dubblerad elförbrukning har sin motsvarighet på de sju haven, formulerat av [Svensk Sjöfart](#) på GP:s debattsida häromdagen. Något som jag skrev en replik till.

Ett samband som det ofta blundas inför är den starka kopplingen mellan den samlade produktionen (BNP) och energiförbrukningen. Föga överraskande visar det sig att kurvorna över *förändringen* av BNP (i dagligt tal ”tillväxt”) slavisk följer kurvan över hur energibehovet har *ökat*. Historien lär oss alltså att den ekonomiska tillväxt inte bara har krävt energi, den har vilat på att det ständigt har funnits mer av den varan.

En annan pusselbit att studera är var energien har kommit ifrån. Om man inte är vaksam kan man få intryck av att det är utbyggnaden av vindkraft och solceller som varit det viktiga. Tyvärr är så inte fallet, utan sedan år 2000 är det två andra skeenden som sett till att världen har haft den ökande tillgången på energi som varit förutsättningen för BNP-tillväxten.

Mellan 2000 och 2010 var det den makalösa expansionen av kol (brytning och förbränning) i Kina och under nästa årtionde var det skifferboomen i USA som såg till att flödet av olja kunde fortsätta stiga.

Det besvärande i sammanhanget är att Kinas kolexpansion är över. Goda nyheter för klimatet, men störande för de som hade in-tecknat en puff från det hållet på världens BNP. Minst lika besvärande borde det vara att det inte finns något som indikerar att USA:s resa till att bli en än större oljeproducent kommer att fortsätta. Man får inte slarva med tempus: ”America was great”

Mitt avslutande stycke i [repliken](#):

”En ekonomi som inte växer och en sjöfart som går på knäna är i sig inget att sträva efter. Det är en konsekvens av att vi så här långt har levt över våra tillgångar och att vi sett det som naturligt att skeppa saker jorden runt. Detta kommer att korrigeras, vare sig vi vill det eller ej. Ju förr vi inser det, desto större är chansen att säkra en rimlig välfärd.”

//Stellan Tengroth